

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 11Co/32/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5808203207
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 01. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Miroslav Šepták
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2021:5808203207.11

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Miroslava Šeptáka a členov senátu JUDr. Evy Malíkovej a JUDr. Romana Tichého, v spore žalobkyne: S. G., nar. XX.XX.XXXX, bytom L. XX, zastúpená: Mgr. Dr. Anton Kušnir, advokát, so sídlom L., Z. V. XX, proti žalovanej: PRIMULA, s. r. o., so sídlom Zuberec 373, IČO: 31 603 521, zastúpená: JUDr. Peter Tonhauser, advokát, so sídlom J. U. 8, G. G., o náhradu mzdy a o určenie dňa skončenia pracovného pomeru, o odvolaní žalobkyne a žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Námestovo č. k. 5C/143/2008-480 zo dňa 29. apríla 2019, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku II., ktorým uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobkyni náhradu mzdy vo výške 22.766,40 eur brutto do 3 dní od právoplatnosti rozsudku, **p o t v r d z u j e**, vo zvyšnej časti výroku II., pokiaľ ide o zaplatenie sumy 22 766,40 eur brutto, rozsudok súdu prvej inštancie **m e n í t a k**, že žalobu v uvedenej časti **z a m i e t a**.

Rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku III., ktorým žalobu vo zvyšnej časti zamietol, **p o t v r d z u j e**.

Rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku o trovách konania IV. **m e n í t a k**, že žiadna zo strán **n e m á** právo na náhradu trov prvoinštančného konania.

Vo zvyšnej časti vo výroku I., ktorým súd prvej inštancie zastavil konanie v časti o určenie, že dňom skončenia pracovného pomeru založeného pracovnou zmluvou z 01.12.1997 medzi žalobkyňou ako zamestnankyňou a žalovanou ako zamestnávateľom je deň 30.06.2008, **z o s t á v a** rozsudok okresného súdu nedotknutý.

Žiadnej zo strán odvolací súd právo na náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a**.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom Okresný súd Námestovo (ďalej aj „súd prvej inštancie“) konanie v časti o určenie, že dňom skončenia pracovného pomeru založeného pracovnou zmluvou z 01.12.1997 medzi žalobkyňou ako zamestnankyňou a žalovaným ako zamestnávateľom je deň 30.06.2008, zastavil (výrok I.). Žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni náhradu mzdy 45.532,80 eur brutto do troch dní od právoplatnosti rozsudku (výrok II.). Vo zvyšnej časti žalobu zamietol (výrok III.). Žiadnej zo strán nepriznal právo na náhradu trov konania (výrok IV.). V dôvodoch svojho rozhodnutia uviedol, že v súdnej veci sa žalobkyňa domáhala určenia neplatnosti okamžitého skončenia pracovného pomeru zo dňa 30.06.2008, o ktorej časti žaloby už bolo právoplatne rozhodnuté, a to rozsudkom Okresného súdu Námestovo sp. zn. 5C/143/2008 zo dňa 11.10.2017 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline č. k. 11Co/56/2018-381 zo dňa 29. októbra 2018. V dôsledku predmetného rozhodnutia krajského súdu zostávalo v danej veci

rozhodnúť už len o nároku žalobkyne súvisiacim s neplatným skončením pracovného pomeru, konkrétne o nároku na náhradu mzdy. V zmysle záverov citovaného rozhodnutia odvolacieho súdu prvoinštančný súd doplnil dokazovanie oboznámením sa listinnými dôkazmi, vyjadrením žalobkyne a výsluchom svedkyne L. I. a dospel k záveru, že nárok uplatnený žalobkyňou v sume 45.532,80 eur brutto je dôvodný. Okresný súd v intenciách rozhodnutia odvolacieho súdu skúmal, či žalobkyňa ako zamestnankyňa sa po neplatnom skončení pracovného pomeru zapojila do práce, prípadne z akých dôvodov tak neurobila. Vychádzal pritom z tvrdení žalobkyne, že po skončení pracovného pomeru u žalovaného od 01.07.2008 do konca roku 2009 bola evidovaná ako nezamestnaná, pol roka poberala podporu v nezamestnanosti a bola aj práceneschopná pre chorobu. Od 01.01.2010 si založila živnosť v oblasti ubytovania v súkromí. Do konca roku 2009 buď poberala podporu v nezamestnanosti alebo nemocenské. V čase, keď bola nezamestnaná, tak jej úrad práce neponúkol žiadne zamestnanie ani rekvalifikáciu. Bola sa na prácu pýtať u pána Y. X. z Y., Z. S. z Y. a S. O. zo L., no všetci traja ju odmietli zamestnať s tým, aby prišla po tom, keď budú doriešené záležitosti okolo hotela Primula. Z vyhlásenia Z. S., datovaného 25.04.2019 vyplynulo, že žalobkyňa sa uňho dňa 16.07.2008 uchádzala o prijatie do pracovného pomeru, no vzhľadom na to, že nemal voľné pracovné miesto, jej žiadosti nemohol vyhovieť. Na pracovnú príležitosť sa informovala viackrát telefonicky alebo osobne. Aj svedkyňa L. I. potvrdila, že žalobkyňa sa v penzióne Šindľovec bola informovať na prácu, no nemohli jej vyhovieť, pretože mali všetky pracovné pozície obsadené. Z takto vykonaného dokazovania súd prvej inštancie vyvodil záver, že v danom prípade neboli podmienky pre zníženie, resp. nepriznanie náhrady mzdy podľa § 79 ods. 2 Zákonníka práce, tak ako to žiadala žalovaná, pretože nebolo preukázané, že by žalobkyňa sa zapojila (mohla zapojiť) do práce v inej organizácii za podmienok v zásade rovnocenných alebo dokonca výhodnejších, než by mala pri výkone práce podľa pracovnej zmluvy, ak by zamestnávateľ plnil svoju povinnosť pridelovať jej túto prácu. Okresný súd ďalej doplnil, že pokiaľ sa žalobkyňa nezapojila do konca roka 2009 do práce, bolo to z dôvodu nedostatku pracovných príležitostí - bola evidovaná ako uchádzačka o zamestnanie, no úrad práce jej žiadnu prácu nesprostredkoval, a pokiaľ si ju hľadala sama, jej snaha bola bezúspešná kvôli nedostatku voľných pracovných miest. Od začiatku roku 2010 síce žalobkyňa začala podnikáť ako živnostníčka v oblasti ubytovania v súkromí, no za podstatne nevýhodnejších podmienok, čo sa týka príjmu, než aké mala v pracovnom pomere u žalovaného. Keďže neboli zistené podmienky pre nepriznanie či zníženie náhrady mzdy, súd prvej inštancie žalobkyni priznal náhradu mzdy za obdobie 36 mesiacov, a to v zmysle ust. § 79 ods. 2 Zákonníka práce. Okresný súd, rešpektujúc právny názor vyslovený v rozsudku Krajského súdu v Žiline č. k. 11Co/56/2018-381 zo dňa 29. októbra 2018, žalobkyni nepriznal spolu s náhradou mzdy aj úrok z omeškania. K predmetnému uviedol, že vzhľadom k tomu, že žalobkyňa napriek tomu, že po skončení pracovného pomeru so žalovaným nedosiahla príjem, aký mala u neho, predsa len po celý čas mala príjem, z ktorého si mohla zabezpečiť svoje živobytie (podpora v nezamestnanosti, nemocenské, príjem zo živnosti), preto je možné priznanú náhradu mzdy vzhľadom na jej výšku považovať za dostatočnú satisfakciu za neplatné skončenie pracovného pomeru. V časti o určení, že dňom skončenia pracovného pomeru založeného pracovnou zmluvou z 01.12.1997 medzi žalobkyňou ako zamestnankyňou a žalovaným ako zamestnávateľom je 30.06.2008, súd prvej inštancie konanie zastavil, a to z dôvodu, že žalobkyňa zobrala v tejto časti žalobu späť (§ 145 ods. 2 zák. č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku, ďalej len „CSP“). Pokiaľ žalovaný s čiastočným späťvzatím žaloby nesúhlasil, neuviedol žiadny vážny dôvod, pre ktorý by súd nemal konanie v predmetnej časti zastaviť. O nároku na náhradu trov konania okresný súd rozhodol podľa § 255 ods. 2 CSP tak, že žiadnej zo strán nepriznal náhradu trov konania, pretože obe mali v konaní čiastočný úspech. Žalobkyňa bola síce úspešná v časti o určení neplatnosti skončenia pracovného pomeru a náhradu mzdy, no nie v časti o určení, ktorý deň je dňom skončenia pracovného pomeru (procesne zavinila zastavenie konania v tejto časti pre späťvzatie žaloby, a preto znáša trovy konania v tejto časti) a tiež nemala úspech v časti o zaplatenie úroku z omeškania z náhrady mzdy.

2. Proti uvedenému rozsudku podali odvolanie tak žalobkyňa, ako aj žalovaná.

3. Žalobkyňa napadla výrok prvoinštančného súdu, ktorým vo zvyšnej časti jej žalobu zamietol, a to z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci. Uplatnila teda odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. h/ CSP. Nesúhlasila s nepriznaním úroku z omeškania spolu s náhradou mzdy, v ktorom smere bližšie uviedla, že prvoinštančný súd pri svojom novom rozhodovaní zle interpretoval právne závery vychádzajúce z predchádzajúceho rozhodnutia krajského súdu. Tento v skutočnosti neuložil prvoinštančnému súdu nepriznať príslušenstvo mzdy, ale uložil okresnému súdu vychádzať zo záverov rozhodnutia Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 494/2013-39 zo dňa 06.03.2014 s poukazom tiež na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Cdo/116/2008 zo dňa 17.12.2009. Okresný súd nevykonával po rozhodnutí krajského súdu také dokazovanie, ktoré by odôvodňovalo zmenu jeho stanoviska v

nepriznaní úrokov z omeškania. V tejto súvislosti žalobkyňa poukázala na okolnosti prejednávanej veci, ktorá bola zapríčinená správaním sa žalovanej, resp. jej štatutármi, vec bola sprevádzaná prieťahmi v konaní, poškodením dobrého mena žalobkyne zásadným spôsobom, čoho dôsledkom bola nemožnosť získania rovnocenného zamestnania v jej okolí, pretože potencionálni zamestnávateľia mali informáciu, že žalobkyňa je trestne stíhaná a čakali až do skončenia súdneho konania vedeného proti žalobkyňi. Tento čas trval viac ako 9 rokov, za ktoré patrí žalobkyňi satisfakcia vo forme priznania úrokov z omeškania ku mzde. Uvedené príslušenstvo je dôvodné považovať aj ako satisfakciu, že zástupcovia zamestnávateľa nepodloženými tvrdeniami spôsobili žalobkyňi trestné stíhanie. Tieto skutočnosti museli byť súdu prvej inštancie známe z predchádzajúcich štádií dokazovania, avšak pri rozhodnutí o nároku na náhradu mzdy ich nebral v úvahu, arbitrárnym spôsobom zmenil svoje predchádzajúce závery v otázke úrokov z omeškania. V dôsledku nesprávneho rozhodnutia v uvedenej časti predmetu konania súd aj nesprávne posúdil výrok o nepriznaní trov konania žalobkyňi. Pri rozhodovaní o trovách konania zároveň súd nebral v úvahu, že žalobkyňi priznal plnú náhradu, ktorú zákon pripúšťa, t.j. 36-násobok mesačnej mzdy, čo sa rovná stopercentnému úspechu v konaní. V časti, v ktorej súd konanie zastavil (výrok I.), spolu s tretím výrokom o nepriznaní príslušenstva nevytvára rozhodnutie súdu adekvátnu protiváhu pre záver, v zmysle ktorého by žalobkyňi nemala patriť náhrada trov konania.

4. Žalovaná v podanom odvolaní súdu prvej inštancie vytykala nesprávne skutkové a právne závery (§ 365 ods. 1 písm. f/ a h/ CSP) smerujúce proti výroku II. rozsudku okresného súdu, ktorým uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobkyňi náhradu mzdy 45.532,80 eur brutto. Žalovaná poukázala na to, že v priebehu prvoinštančného konania uplatnila návrh, aby žalobkyňi nebola priznaná náhrada mzdy za čas presahujúci 12 kalendárnych mesiacov, v ktorom smere poukázala aj na ustálenú rozhodovaciu prax najvyššieho súdu, ako aj na okolnosti prejednávanej veci, ktoré však prvoinštančný súd nesprávne vyhodnotil. Odôvodnenie napadnutého rozhodnutia trpí tiež vadami ohľadom jeho presvedčivosti. Súd prvej inštancie nevzal v úvahu ani už vyslovené právne závery odvolacieho súdu v rozsudku zo dňa 29. októbra 2018 (viď bod 14. a 16. predmetného rozhodnutia). Odvolací súd jasne vymedzil kritériá, ktoré je, opierajúc sa o ustálenú judikatúru, potrebné vyhodnotiť a následne zistený skutkový stav právne posúdiť a rozhodnúť o dôvodnosti alebo naopak, o nedôvodnosti návrhu na nepriznanie náhrady mzdy za obdobie presahujúce 12 kalendárnych mesiacov. Tým, že okresný súd takto nepostupoval, porušil princíp právnej istoty formulovaný v článku 2 ods. 2 CSP. Za ďalšie žalobkyňa pred súdom prvej inštancie uviedla, že sa bola pýtať na prácu u pána Y. X. z Y., takisto u pána Z. S. z Y. a tiež u S. O. zo L., pričom podľa jej vyjadrenia ju mali všetci odmietnuť zamestnať, tvrdiac, aby prišla po tom, keď budú doriešené záležitosti ohľadne hotela Primula. Na preukázanie týchto tvrdení žalobkyňa priamo na pojednávaní navrhla výsluch svedkov, pričom títo svedkovia sa na ďalšie pojednávanie s výnimkou pani L. I. nedostavili. Žalobkyňa pritom netrvala na predvolaní svedkov, ich neprítomnosť neospravedlnila a do spisu bolo predložené len prehlásenie Z. S. „Hotel Skala - Trstená“, ktorý uviedol, že nakoľko mal hotel obsadené všetky pracovné pozície, nemohli vyhovieť záujmu žalobkyne o prácu v ich hoteli. Odôvodnenie napadnutého rozhodnutia neobsahuje žiadnu zmienku o tom, akú dôkaznú silu súd tomuto vyhláseniu priznal a z akého dôvodu považoval toto vyhlásenie za natoľko relevantné, že dospel k záveru, že v danom prípade neboli dané podmienky pre zníženie, resp. nepriznanie náhrady mzdy nad rozsah 12 kalendárnych mesiacov. Žalovaná poukázala aj na (podľa jej názoru) rozpory vo výpovedi žalobkyne s výpoveďou svedkyne pani L. I.. Žalobkyňa uviedla, že ňou označené osoby ju odmietli zamestnať z dôvodu, že nie sú doriešené záležitosti ohľadne hotela Primula. Svedok pani L. I., dcéra pani S. O. uviedla, že bola osobne prítomná pri rozhovore s pani žalobkyňou a jej mamou, pričom dôvodom, prečo žalobkyňu neprijali, bolo to, že nemali žiadne voľné pracovné miesto. So zreteľom na vzájomne si odporujúce tvrdenia, ako aj na vykonané dokazovanie, žalovaná vyslovila presvedčenie, že žalobkyňa neunesla dôkazné bremeno preukázania takých skutočností, ktoré by ju oprávnené diskvalifikovali z trhu práce. S poukazom na výsledky vykonaného dokazovania žalovaná vyslovila presvedčenie, že preukázala legitímnosť podaného návrhu na zníženie náhrady mzdy, pretože jednotlivé konania žalobkyne počas trvania pracovnoprávneho vzťahu dosiahli intenzitu viacnásobného hrubého porušenia dobrých mravov vo vzťahu k žalovanému zamestnávateľovi. A navyše nebol to ani žalovaný, ktorému by bolo možné pričítať zodpovednosť za viac ako 10 rokov prebiehajúce konanie. To, že konanie žalobkyne napokon nebolo až odvolacím súdom posúdené ako trestnoprávne, relevantne neznamena, že žalobkyňa vo vzťahu k žalovanému zamestnávateľovi nekonala protiprávne a že by nebol daný nárok na náhradu mzdy. Aj keď žalovaná v plnej miere akceptuje ochrannú funkciu ust. § 79 ods. 2 Zákonníka práce, avšak v konaní žalobkyne vidí skutočnosti, ktoré považuje za tak intenzívny zásah do prejednávaneho pracovnoprávneho vzťahu, že nie je možné od neho spravodlivo požadovať, aby žalobkyňi vyplatil náhradu mzdy nad rozsah 12 kalendárnych mesiacov. Napriek právoplatnému

rozhodnutiu odvolacieho súdu o nevine obžalovanej aj pri rešpektovaní prezumpcie neviny, toto nevylučuje zodpovednosť žalobkyne za škodu spôsobenú pri výkone konateľky obchodnej spoločnosti, pretože v zmysle Obchodného zákonníka bola povinná postupovať s odbornou starostlivosťou. V každom prípade za konanie s odbornou starostlivosťou nemožno považovať poskytovanie pôžičiek z finančných prostriedkov žalovanej bez akýchkoľvek relevantných a efektívnych zabezpečovacích inštitútov. Predmetné konanie žalobkyne demonštruje aj správa nezávislého audítora zo dňa 04.09.2008, ktorá jednoznačne potvrdila, že obchodná spoločnosť v rozpore so Zákonom o účtovníctve nevykonala počas roka ani jednu inventarizáciu peňažných prostriedkov v hotovosti, hoci jej to zákon v ust. § 29 ods. 3 nariaďuje vykonať minimálne štyrikrát ročne. Opierajúc sa o inštitút dobrých mravov v nadväznosti na článok 2 Základných zásad Zákonníka práce, majú za to, že žalobkyňa konala spôsobom contra bonos mores, tiež s poukazom na zákonný inštitút dobrých mravov, žalovaná navrhla, aby žalobkyni bola priznaná náhrada mzdy v rozsahu maximálne 12 kalendárnych mesiacov, pretože v tomto prípade je potrebné prihliadnuť aj na okolnosti okamžitého skončenia pracovného pomeru v zmysle predchádzajúcej ustálenej judikatúry, čo korešponduje aj požiadavke výkonu práv a povinností z pracovnoprávneho vzťahu v súlade s dobrými mravmi. Žalovaná zo zhora uvádzaných dôvodov odvolací súd žiadala, aby rozsudok okresného súdu v napadnutom rozsahu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

5. Žalobkyňa vo svojej odvolacej replike a zároveň vo vyjadrení k odvolaniu žalovanej uviedla, že aj napriek rozsiahlemu odvolaniu žalovanej okresný súd správne vyhodnotil vykonané dokazovanie tak, že neboli zistené podmienky na nepriznanie, resp. zníženie náhrady mzdy. Tiež uviedla, že žalovaná, apelujúc na rešpektovanie spravodlivosti najvyššobecnejších hodnôt právneho štátu, zrejme zámerne pozabudla, že v rozpore s dobrými mravmi konala práve ona, keď neplatne rozviazala pracovný pomer so žalobkyňou a táto musela dlhé roky čeliť obvineniu z trestného činu sprenevery napriek preukázaniu jej neviny (na základe oslobodzujúceho rozsudku). Celé blízke okolie ju dodnes vníma veľmi zle a z uvedeného dôvodu sa nemohla zamestnať, čo sa však všetci potencionálni zamestnávateľia snažili zakryť dôvodom nedostatku pracovného miesta. Tieto skutočnosti nemožno posúdiť v neprospech žalobkyne, ktorá nikdy žiaden trestný čin nespáchala, pričom prišla o zamestnanie a dodnes, čo je vyše 10 rokov, od žalovanej nedostala žiadnu satisfakciu jednak za neplatné skončenie pracovného pomeru a jednak za nespravodlivé obvinenie z trestného činu sprenevery.

6. Žalovaná v podanom vyjadrení k odvolaniu žalobkyne naďalej trvala na svojich predchádzajúcich vyjadreniach. Bližšie uviedla, že prvoinštančný súd nepriznanie úrokov z omeškania správne právne posúdil, keď v odôvodnení rozhodnutia sa dostatočne podrobným spôsobom vysporiadal s otázkou satisfakčnej funkcie zákonných úrokov aj v zmysle predchádzajúcich záverov Krajského súdu v Žiline sp. zn. 11Co/56/2018 zo dňa

29. októbra 2018. K nesprávnym skutkovým zisteniam ale okresný súd dospel, pokiaľ ide o výšku priznanej náhrady mzdy, v ktorom smere v ďalších podrobnostiach žalovaná poukázala na svoje odvolanie. Aj v prípade, ak by odvolací súd vyhodnotil odvolanie žalobkyne proti výroku, ktorým jej okresný súd odmietol priznať zákonné úroky z omeškania za dôvodné, nemožno podľa presvedčenia žalovanej žalobkyni priznať úroky z omeškania aj s poukazom na vylúčenú aplikáciu ust. § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka na spektrum pracovnoprávných vzťahov. Navyše Krajský súd v Žiline sa tiež v minulosti už problematike splatnosti náhrady mzdy pri neplatnom skončení pracovného pomeru vyjadril tak, že náhrada mzdy sa stala splatnou až okamihom právoplatnosti a vykonateľnosti rozhodnutia súdu o priznaní náhrady mzdy, resp. deň nasledujúci po tomto dni. Napokon žalobkyňa sa nemôže z dôvodu vlastnej procesnej pasivity domáhať zrušenia časti napadnutého rozhodnutia a vytýkať súdu prvej inštancie, že mal vykonať také dokazovanie, ktoré by podľa jej názoru zabezpečilo opačný právny názor, než ku ktorému dospel súd prvej inštancie v otázke úrokov z omeškania. Žalovaná dôrazne odmietla, že by trestné konanie viedli štatutárni zástupcovia žalovanej, pretože pokiaľ dôjde k legitímnemu podozreniu zo spáchania niektorého z trestných činov, orgán činný v trestnom konaní, s výnimkou tých trestných činov, kde sa vyžaduje súhlas poškodeného, avšak skutok, za ktorý bola žalobkyňa stíhaná do tejto kategórie deliktov nepatrí, je povinný začať trestné stíhanie ex officio, teda bez toho, aby sa na to vyžadoval niečí prejav vôle. Tvrdenie žalobkyne o poškodení jej dobrého mena je opätovne tendenčným a ničím nepodloženým tvrdením, ktoré nemá pre rozhodnutie o napadnutom výroku žiadny význam. V prípade, ak sa žalobkyňa cíti vedeným trestným stíhaním ukrivdená, má k tomu relevantné prostriedky nápravy, ktorými sa môže domáhať čiastočnej satisfakcie, avšak zákonné úroky z omeškania tento inštitút nepredstavujú. V otázke nepriznania náhrady trov konania okresný súd postupoval správne, keď s poukazom na ust. § 253 ods. 2 CSP rozhodol tak, že žiadnej zo strán nepriznal právo na náhradu trov konania vzhľadom k výsledku konania.

7. Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací (§ 34 CSP), preskúmal napadnutý rozsudok okresného súdu na základe odvolania oboch strán v rozsahu a z dôvodov daných ustanoveniami § 379, § 380 CSP a bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je čiastočne vecne správne (§ 387 ods. 1 CSP) a čiastočne je potrebné ho zmeniť (§ 388 CSP).

8. Predmetom preskúmania odvolacím súdom je v danom prípade rozhodnutie súdu prvej inštancie, ktorým žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni náhradu mzdy v sume 45.532,80 eur brutto titulom nároku vyplývajúceho z neplatného skončenia pracovného pomeru v zmysle ustanovenia § 79 ods. 1 Zákonníka práce (výrok II.). Odvolaním napadnutý bol tiež výrok, ktorým súd prvej inštancie zamietol žalobu žalobkyne v časti o uplatnenie príslušenstva - úrokov z omeškania z rovnakého uplatneného skutkového a právneho základu (výrok III.) ako aj súvisiaci výrok IV. o trovách konania.

9. Z obsahu spisového materiálu vyplýva, že o spornej otázke platnosti skončenia pracovného pomeru žalobkyne založeného u žalovanej pracovnou zmluvou z 01.12.1997 už bolo rozhodnuté, a to rozsudkom Okresného súdu Námestovo č. k. 5C/143/2008-348 zo dňa 11.10.2017 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline sp. zn. 11Co/56/2018 zo dňa 29. októbra 2018 tak, že „okamžité skončenie pracovného pomeru zo dňa 30.06.2008 dané žalovanou žalobkyni je neplatné“.

10. Ak zamestnávateľ dal zamestnancovi neplatnú výpoveď alebo ak s ním neplatne skončil pracovný pomer okamžite alebo v skúšobnej dobe a ak zamestnanec oznámil zamestnávateľovi, že trvá na tom, aby ho naďalej zamestnával, jeho pracovný pomer sa nekončí, s výnimkou, ak súd rozhodne, že nemožno od zamestnávateľa spravodlivo požadovať, aby zamestnanca naďalej zamestnával. Zamestnávateľ je povinný zamestnancovi poskytnúť náhradu mzdy. Táto náhrada patrí zamestnancovi v sume jeho priemerného zárobku odo dňa, keď oznámil zamestnávateľovi, že trvá na ďalšom zamestnávaní, až do času, keď mu zamestnávateľ umožní pokračovať v práci alebo ak súd rozhodne o skončení pracovného pomeru (§ 79 ods. 1 Zákonníka práce). Podľa § 79 ods. 2 ak celkový čas, za ktorý by sa mala zamestnancovi poskytnúť náhrada mzdy, presahuje 12 mesiacov, môže súd na žiadosť zamestnávateľa jeho povinnosť nahradiť mzdu za čas presahujúci 12 mesiacov primerane znížiť, prípadne náhradu mzdy za čas presahujúci 12 mesiacov zamestnancovi vôbec nepriznať. Náhrada mzdy môže byť priznaná najviac za čas 36 mesiacov.

11. Základným predpokladom na to, aby zamestnancovi nezanikol nárok na náhradu mzdy, je splnenie oznamovacej povinnosti zamestnanca, čo v danom prípade bolo splnené, keďže dňa 01.07.2008 žalobkyňa oznámila žalovanému, že nesúhlasí s ukončením pracovného pomeru a vyzvala ho, aby ju naďalej zamestnával za nezmenených podmienok. Právo na náhradu mzdy vznikne najskôr momentom oznámenia zamestnanca zamestnávateľovi, že trvá na tom, aby ho ďalej zamestnával (porovnaj uznesenie Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 1 Cdo 180/2009). Pre oznámenie zamestnanca, že trvá na tom, aby ho zamestnávateľ naďalej zamestnával, Zákonník práce nevyžaduje obsahové náležitosti ani osobitnú (napr. písomnú) formu. Možno ho urobiť aj iným spôsobom, napríklad ústne, výkonom prác a pod. Oznámenie môže zamestnanec urobiť najneskôr do rozhodnutia súdu o žalobe na určenie neplatnosti skončenia pracovného pomeru.

12. Zákonník práce nevyžaduje, aby zamestnanec podal spolu so žalobou o určenie neplatnosti skončenia pracovného pomeru aj žalobu o zaplatenie náhrady mzdy. Keďže vyslovenie neplatnosti skončenia pracovného pomeru je hmotnoprávnym predpokladom vzniku nároku na náhradu mzdy, v praxi sa spolu so žalobou o určenie neplatnosti skončenia pracovného pomeru spája aj nárok na náhradu mzdy. Dôvodom pre toto spojenie je aj zabezpečenie nepremeškania premlčacej doby nároku na náhradu mzdy, keďže všeobecná premlčacia doba začne zamestnancovi plynúť, keď sa náhrada mzdy, ktorú požaduje, stane splatnou, t. j. keď nastane čas jej plnenia. Splatnosťou sa právo na náhradu mzdy stáva vymáhateľným právom, teda stáva sa nárokom. Náhrada mzdy je rovnako ako mzda splatná pozadu za mesačné obdobie (pokiaľ nie je dohodnuté inak), a to v najbližšom výplatnom termíne po uplynutí obdobia, za ktoré sa poskytuje.

13. Podľa ustálenej judikatúry súdov základným hľadiskom, na ktoré súd musí pri znižovaní, prípadne nepriznaní náhrady mzdy (§ 79 ods. 2 Zákonníka práce) brať zreteľ, je skutočnosť, či sa pracovník po neplatnom skončení pracovného pomeru zapojil do práce, prípadne z akých dôvodov tak neurobil.

Pri rozhodovaní o znížení alebo nepriznaní náhrady mzdy musí totiž uvážiť, či pracovník mal možnosť obstarat' si vhodnú prácu a za akých podmienok, či a aké zárobky dosahoval, či to nebolo za nepriaznivých okolností (R 15/1978). Pri rozhodovaní o žiadosti organizácie podľa § 79 ods. 2 Zákonníka práce v prípade, ak bol pracovník medzitým zamestnaný, súd prihliadne aj na okolnosti, za ktorých svoj zárobok dosiahol, napr. či vykonával prácu zodpovedajúcu svojej kvalifikácii, či pracoval nadčas alebo s mimoriadnym vypätím a podobne (R 7/1985). K zníženiu, prípadne nepriznaniu náhrady mzdy podľa ustanovenia § 79 ods. 2 Zákonníka práce môže súd pristúpiť len vtedy, ak po zhodnotení všetkých okolností prípadu možno vyvodit', že pracovník sa zapojil (mohol zapojiť) do práce v inej organizácii za podmienok v zásade rovnocenných alebo dokonca výhodnejších, než by mal pri výkone práce podľa pracovnej zmluvy, ak by organizácia plnila svoju povinnosť pridelovať mu túto prácu.

14. V danom prípade prvoinštančný súd svoje rozhodnutie o priznaní nároku z titulu neplatného skončenia pracovného pomeru za maximálny možný čas 36 mesiacov založil na tom, že žalobkyňa pri neplatnom skončení pracovného pomeru sa nemohla zapojiť do práce (bola do konca roku 2009 evidovaná ako nezamestnaná), keďže úrad jej neponúkol žiadne zamestnanie, ani rekvalifikáciu, pričom z potencionálne možných zamestnávateľov, ktorých oslovila (Y. X. z Y., Z. S. z Y. a S. O. zo L.), ju nikto neprijal do zamestnania, pretože nemali voľnú pracovnú pozíciu. Z takto zisteného skutkového stavu okresný súd vyvodil záver, že neboli splnené podmienky pre zníženie, resp. nepriznanie náhrady mzdy podľa § 79 ods. 2 Zákonníka práce, tak ako to žalovaná v konaní navrhla.

15. Po preskúmaní dôvodov napadnutého rozhodnutia, ako aj obsahu celého prislúchajúceho spisového materiálu odvolací súd dospel k záveru, že odvolanie žalovanej čo do výroku II. je čiastočne dôvodné. Z vykonaných dôkazov, či už listinných, resp. svedeckých výpovedí, ako aj výpovedí strán sporu, prvoinštančný súd správne zistil skutkový stav, avšak na tento nesprávne aplikoval zvolenú právnu normu ust. § 79 ods. 2, 3 Zákonníka práce. Prvoinštančný súd v rámci svojich zistení o skutkovom stave správne konštatoval, že žalobkyňa sa nezapojila do konca roku 2009 do práce z dôvodu nedostatku pracovných príležitostí, z ktorého dôvodu bola aj evidovaná ako uchádzačka o zamestnanie. Úrad práce jej tiež žiadnu prácu nesprostredkoval, a pokiaľ si prácu hľadala aj sama, jej snaha bola bezúspešná, kvôli nedostatku voľných pracovných miest (viď „Prehlásenie Hotela Skalka, Z. S., Sídlisko Západ 1056/35, Trstená“ zo dňa 25.04.2019 - č. I. 432, výpoveď L. I. - zápisnica o pojednávaní zo dňa 29.04.2019 - č. I. 476 a nasl.). Uvedené závery sú spoľahlivo preukázané z predložených listinných dôkazov, sú logické a majú oporu vo vykonanom dokazovaní. Toto jednoznačne nepotvrdilo tvrdenia žalobkyne, že prácu si nemohla nájsť preto, že „neboli doriešené záležitosti ohľadne hotela Primula“, či už v občianskoprávnej, resp. trestnoprávnej rovine. Na predmetnú argumentáciu žalobkyne preto odvolací súd neprihliadol. Rovnako tak ale nevzal v úvahu ani tvrdenia žalovanej o porušovaní povinnosti žalobkyne ako konateľky, resp. o jej konaní v rozpore s dobrými mravmi vo vzťahu k žalovanej ako obchodnej spoločnosti. Pokiaľ má žalovaná za to, že výkonom funkcie žalobkyne jej bola spôsobená škoda „...pretože v zmysle Obchodného zákonníka bola povinná postupovať s odbornou starostlivosťou...“ mohla/môže sa svojho nároku domáhať samostatnou žalobou. Z ďalšieho dokazovania vykonaného prvoinštančným súdom vyplýva, že od začiatku roka 2010 žalobkyňa začala podnikat' ako živnostníčka v oblasti ubytovania v súkromí, a hoci nedostávala taký príjem, aký mala v pracovnom pomere, podľa názoru odvolacieho súdu z uvedeného dôvodu nie je na mieste, aby jej bola priznaná náhrada mzdy až za obdobie 36 mesiacov. Spravodlivému usporiadaniu vzťahov medzi stranami sporu vzhľadom na už právoplatne skončenú vec o určenie neplatnosti skončenia pracovného pomeru zodpovedá podľa odvolacieho súdu uloženie povinnosti žalovanej zaplatiť žalobkyni náhradu mzdy za obdobie 18 mesiacov. Ako už bolo uvedené, pri svojom rozhodovaní odvolací súd na rozdiel od prvoinštančného súdu vzal v úvahu, že žalobkyňa od 01.01.2010 začala podnikat' v oblasti ubytovania v súkromí. Mala teda možnosť dosahovať príjem ako samostatne zárobkovo činná osoba. Pri rozhodovaní odvolací súd zohľadnil aj všeobecne známu skutočnosť, že obdobie rokov 2008 a 2009 bolo poznačené celosvetovým ekonomickým poklesom, ktorý výraznou mierou zasiahol aj Slovenskú republiku (ktorá skutočnosť tiež potvrdzuje, že žalobkyňa si nemohla prácu nájsť), avšak od roku 2010 podľa ukazovateľov hospodárskeho rastu sa celková ekonomická situácia aj na Slovensku zlepšila, a preto argumenty žalobkyne o nemožnosti nájsť prácu aj v uvedenom období, nevyznievajú presvedčivo a opodstatnene.

16. Z uvádzaných dôvodov odvolací súd dospel k záveru, že odvolanie žalovanej proti výroku II. je čiastočne dôvodné, keďže súd prvej inštancie na zistený skutkový stav síce zvolil správnu právnu normu (§ 79 ods. 1 Zákonníka práce), avšak nesprávne ju aplikoval. V zmysle ustanovenia § 388 CSP, odvolací

súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zmení, ak nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie, ani na jeho zrušenie. Na základe uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok okresného súdu vo výroku II. podľa 388 CSP zmenil tak, ako je uvedené vo výrokovvej časti tohto rozhodnutia.

17. Pokiaľ ide o výšku priznanej náhrady, odvolací súd vychádzal z vyčíslenia brutto mzdy za jeden mesiac, tak ako ju ustálil prvoinštančný súd, t. j. v sume 1 264,80 eur/mesiac. Žalovaná výšku, ani spôsob vyčíslenia okresným súdom ustálenej náhrady mzdy (či už v celkovej sume resp. „za mesiac“) výslovne nenapadla, a keďže odvolací súd je pri svojom rozhodovaní viazaný odvolacími námietkami (§ 380 ods. 1 CSP; rozhodnutie teda preskúmava len z dôvodov, ktoré odvolateľ uvádza vo svojom odvolaní), vychádzal z toho, že suma náhrady mzdy za 1 mesiac nie je medzi účastníkmi sporná. Vychádzajúc z uvedeného a z toho, že podľa presvedčenia odvolacieho súdu je v prípade žalobkyne postačujúci nárok na náhradu mzdy v rozsahu 18 mesiacov, celková suma ním priznanej náhrady mzdy za predmetné obdobie predstavuje 22.766,40 eur brutto.

18. Pokiaľ ide o odvolanie žalobkyne, ktorá vytýkala prvoinštančnému súdu nesprávne právne posúdenie v otázke nepriznania ňou požadovaných úrokov z omeškania z jednotlivých dielčích nárokov na náhradu mzdy za ten-ktorý mesiac, odvolací súd jej odvolanie považoval za neopodstatnené. Vo svojom predchádzajúcom zrušujúcom rozhodnutí odvolací súd uviedol, a to s poukazom na rozhodovacia prax Najvyššieho súdu SR (viď sp. zn. 1Cdo 116/2008 zo dňa 17.12.2009), ako aj Ústavného súdu SR (viď nález ústavného súdu II. ÚS 493/2013-39 zo dňa 06.03.2014), že „...zamestnávateľ sa dostáva do omeškania s vyplatením jednotlivých mesačných náhrad mzdy pri neplatnom skončení pracovného pomeru márnym uplynutím výplatného termínu v nasledujúcom kalendárnom mesiaci...“, z čoho vyplýva, že nasledujúcim dňom vzniká zamestnancovi právo na úrok z omeškania z príslušnej náhrady mzdy. Z hľadiska uvedeného sa na prvý pohľad zdá, že prvoinštančné rozhodnutie, ktorým nebol žalobkyni priznaný úrok z omeškania, je vecne nesprávne. Ústavný súd však v spomínanom náleze aj napriek vyššie citovanej právnej vete konštatoval, že za ústavne nekonformné nemožno považovať aj tie rozhodnutia všeobecných súdov, ktoré posudzujú všetky okolnosti toho-ktorého prípadu a úroky z omeškania z náhrady v konaní úspešnému zamestnancovi nepriznajú. V tomto smere poukázal na to, že „...účelom a zmyslom inštitútu náhrady mzdy pri neplatnom skončení pracovného pomeru je v súlade s jeho satisfakčnou, sankčnou i sociálnou funkciou určiť s pomocou zákonne ustanovených kritérií sumu, ktorá ako celok má uvedené funkcie naplňať. Hoci je pravdou, že náhradu mzdy na úrok z omeškania je možné vnímať do istej miery oddelene, pretože úrok z omeškania je skutočne majetkovou sankciou za omeškanie zamestnávateľa, v konečnom dôsledku oba predstavujú pre zamestnanca, s ktorým bol neplatne pracovný pomer skončený, peňažné zadost'učinenie vo svojom celku...“. Úlohou všeobecných súdov pri určení výšky plnenia zamestnávateľa zamestnancovi v prípade neplatného skončenia pracovného pomeru je zohľadniť všetky okolnosti prípadu, na základe ich preukázania určiť sumu, ktorej zaplatenie uloží zamestnávateľovi. Uvedené (viď veta predchádzajúca) malo byť aj úlohou prvoinštančného súdu v ďalšom konaní po zrušení jeho predchádzajúceho rozhodnutia (rozsudkom Krajského súdu v Žiline č. k. 11Co/56/2018-381 zo dňa 29. októbra 2018), a to tak 1/ vo vzťahu k nároku na náhradu mzdy, ako aj 2/ k nároku na zaplatenie príslušenstva. Žalobkyňa sa mylí, ak tvrdí, že prvoinštančný súd mal v ďalšom konaní v zmysle vyslovených záverov odvolacím súdom v zrušujúcom rozhodnutí jej nároku na zaplatenie príslušenstva vyhovieť. Nič takého odvolací súd nemal na mysli (a ani to neuviedol). Hoci nepochybne pri formalistickom chápaní náhrady mzdy a úroku z omeškania ide o dva povahou odlišné nároky. V konečnom dôsledku ide o to, či celková priznaná suma zamestnancovi z hľadiska ústavných princípov zodpovedá funkciám inštitútu náhrady mzdy a požiadavke spravodlivosti. V danom prípade vzhľadom na celkovú sumu náhrady mzdy (22.766,40 eur brutto), ktorá bola žalobkyni priznaná, odvolací súd nepovažoval za primerané/spravodlivé, aby bol žalobkyni priznaný aj úrok z omeškania z jednotlivých mesačných nárokov na náhradu mzdy. Ak by aj v tejto časti žalobe žalobkyne vyhovel, sankcia na strane neúspešného zamestnávateľa za neplatné skončenie pracovného pomeru by bola neprimeraná, nezodpovedala by požiadavke spravodlivého usporiadania vzťahov medzi stranami sporu. Z uvedeného dôvodu odvolací súd predmetnú časť napadnutého rozhodnutia, ktorá je obsahom výroku III., ako vecne správnu podľa § 387 ods. 1, 2 CSP potvrdil.

19. Vzhľadom na čiastočnú zmenu rozhodnutia odvolací súd nanovo rozhodol podľa § 396 ods. 2 CSP aj o nároku na náhradu trov konania na súde prvej inštancie, pričom vychádzajúc z úspechu tej-ktorej strany v spore (žalobkyňa bola úspešná v konaní o určenie neplatnosti právneho úkonu, v časti o určenie náhrady mzdy; žalovaná bola úspešná v časti o určenie náhrady mzdy, tiež o zaplatenie

príslušenstva nároku z neplatného skončenia pracovného pomeru a napokon aj v časti, kde žalobkyňa zavinila zastavenie konania) odvolací súd o nároku na nároku prvoinštančného konania rozhodol podľa § 255 ods. 1, 2 CSP tak, že žiadnej zo strán sporu nepriznal právo na náhradu trov konania.

20. Vo výroku I., ktorým okresný súd konanie zastavil, v časti o určenie, že dňom skončenia pracovného pomeru založeného pracovnou zmluvou z 01.12.1997 medzi žalobkyňou ako zamestnankyňou a žalovanou ako zamestnávateľom je deň 30.06.2008, zostáva rozsudok okresného súdu nedotknutý, keďže v uvedenej časti nebol napadnutý odvolaním.

21. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol krajský súd podľa § 262 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1, 2 CSP a § 396 ods. 1 CSP tak, že žiadnej zo strán právo na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, keďže každá sporová strana mala úspech len čiastočný.

22. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Žiline pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 CSP)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods. 1 a 2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP)

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 CSP)